

**173 . Alțina | Comuna: Alțina | Județ: Sibiu | Punct: Biserica fortificată Alțina |
Anul: 2022**

Anul: 2022

Cod RAN: 143897.02

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca medievală mijlocie

Autori: Adrian Șovrea, Ioan Marian Țiplic, Maria Emilia Țiplic

Instituții: Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Nr. autorizație: 139

Data autorizației: 2022-04-13

Raport de cercetare arheologică de la Alțina, com. Alțina, jud. Sibiu, Punct: Biserica fortificată Alțina

Rezumat

Cercetările arheologice preliminare au fost realizate pentru a obține informații privind planimetria bisericii, etapele profunde de construcție, fundațiile și relațiile acestora cu ansamblul bisericii. Această cercetare reprezintă un prim pas într-un proiect ce vizează măsuri de intervenție și restaurarea nivelului tavanului prăbușit în urmă cu câțiva ani.

Au fost trasate 8 casete (C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8), amplasate astfel:

C1 la cor, de la acest ax spre nord;

C2 la turn, pe latura vestică, de la axul său spre sud;

C3 în vechea sacristie, pe latura nordică a corului, la îmbinarea navei cu corul;

C4 la turn, pe latura sudică, la îmbinarea acestuia cu nava;

C5 în interior, pe partea nordică, între un pilon și peretele lateral, la intrarea prin ușa de pe latura nordică a bisericii;

C6 în noua sacristie, situată pe latura sudică a corului, la îmbinarea peretelui estic al sacristiei cu peretele corului;

C7 în noua sacristie, la îmbinarea peretelui sudic cu nava;

C8 în interiorul bisericii, pe latura sudică, între un pilon și peretele lateral, la intrarea în biserică prin ușa de pe latura sudică.

În cadrul cercetării au fost descoperite 13 morminte, fără inventar funerar și incomplete din punct de vedere al cercetării, majoritatea fiind surprinse doar parțial în situ.

Raport

Cercetarea arheologică preliminară s-a derulat în vederea obținerii unor informații privind planimetria bisericii, etapele de construcții, adâncimile fundațiilor și relațiile acestora cu ansamblul bisericii. Cercetarea este un prim pas dintr-un proiect ce vizează măsuri de intervenție și refacere la nivelul tavanului prăbușit cu

câțiva ani în urmă. Au fost trasate 8 casete (C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8). Acestea au fost amplasate astfel (Fig. 1): C1 la cor, de la axa acestuia spre nord; C2 la turn, pe latura de vest, de la axul acestuia spre sud; C3 în sacristia veche aflată pe latura de nord a corului, la joncțiunea navei cu corul; C4 la turn, pe latura de sud la joncțiunea acestuia cu nava; C5 în interior în colaterala de nord între pilon și peretele colateralei, la intrarea pe ușa de pe latura de nord a bisericii; C6 în sacristia nouă aflată pe latura de sud a corului, la joncțiunea peretelui de est a sacristiei cu zidul corului; C7 în sacristia nouă la joncțiunea peretelui de sud cu nava bisericii; C8 în interiorul bisericii în colaterala sud între pilon și peretele colateralei, la intrarea în biserică pe ușa aflată pe latura de sud a bisericii. Dimensiunile secțiunilor sunt: C1 (1.50x1.50m), C2 (1.50x2m), C3 (1.50x2m), C4 (1.90x2.10 m), C5 (1.30x2.80m), C6 (1.60x2.20m), C7 (1.50x1.20m), C8 (1x3m). Au fost descoperite 13 morminte, fără inventar și incomplet cercetate, majoritatea fiind surprinse doar parțial in situ. Rezultatele cercetării În urma cercetării arheologice s-au făcut observații la nivelul fundațiilor bisericii. Cercetarea arată că biserica a avut mai multe faze de construcție și în faza actuală de cercetare putem spune că a existat o fază romanică, suprapusă de o biserică gotică și apoi modificată în stil baroc. În C1 cercetarea a arătat că fundațiile corului și a contrafortului se țin, iar sub fundația corului au fost identificate două morminte (M1 și M2) ce nu au fost tăiate de această fundație, fiind dintr-un orizont de înmormântare dinaintea etapei gotice a bisericii. Descrierea mormintelor: M1: umplutura gropii era un pământ negru amestecat cu galben cu bucăți mici de cărămidă. Orientarea V-E. In situ au fost surprinse picioarele scheletului, însă piciorul stâng a fost tăiat la adâncire. Restul de oase sunt sub fundația corului. Adâncime -153 cm vagris. Fără inventar. M2: umplutura gropii era un pământ negru amestecat cu galben cu bucăți mici de cărămidă. Orientarea V-E. In situ au fost surprinse picioarele scheletului, însă au fost tăiate la adâncire. Restul de oase sunt sub fundația corului. Adâncime -170 cm vagris. Fără inventar. În C2 fundația turnului este adâncită și construită pe nivele dându-i o rezistență considerabilă turnului. Au fost descoperite trei morminte. Descrierea mormintelor: M3: mormânt dublu; umplutura gropii era un pământ cu bucăți de mortar, pietre și bucăți de cărămidă. Orientarea V-E. In situ au fost surprinse labele picioarelor. Restul oaselor intră în profil de vest. Adâncime -212 cm vagris. Fără inventar. M4: umplutura este din pământ negru cu galben cu mici fragmente de mortar. Orientarea V-E. Oasele sunt slab vizibile. In situ surprinse doar labele picioarelor. Groapa mormântului pare a fi fost deranjată. Restul oaselor sunt în profilul vestic. Adâncimea -212 cm vagris. Fără inventar. M5: umplutura este din pământ negru cu galben cu mici fragmente de mortar. Orientarea V-E. Deranjat din vechime. In situ au fost surprinse oasele piciorului drept. Adâncimea -160 cm vagris. Fără inventar. Dintr-un orizont diferit de înmormântare față de celelalte două. În C3 au fost descoperite elemente arheologice ale vechii sacristii. Aceasta a avut un nivel de podea din cărămidă (Fig. 2) aflată la -146 cm (aprox. -252 cm vagris) față de nivelul actual. Cărămizile, de culoare roșiatică, în majoritatea cazurilor erau 14x25cm și groase de 4 cm. Fundațiile corului și a navei se țin și sunt la aceeași adâncime aflată la aprox. -310 cm vagris. Cercetarea din C4 de la joncțiunea turnului cu nava a surprins arată o fundație veche (Fig. 3), ce ține probabil de faza romanică a bisericii, peste care a fost ridicată fundația bisericii gotice, observată la nava actuală și apoi în secolul al XIX-lea a fost ridicat actualul turn-clopotniță care a străpuns și nava din faza gotică. În interior în C5 cercetarea a arătat că pilonii stau pe fundația proprie și nu este o fundație continuă ce unește pilonii navei. În urma adâncirii a fost observată groapa unui mormânt (M7) orientat V-E. Adâncirea în groapa acestuia a arătat un pământ cu bucăți de cărămidă, țiglă (coame) și cuie de sicrie. De asemenea M7 a deranjat un al mormânt (M6) din care s-au mai păstrat parte a calotei craniene și câteva oase lungi de la braț și de la picior. Mormintele nu aveau inventar, iar M7 s-a păstrat în stare proastă oasele fiind friabile, dar s-au văzut și părți din lemnul sicriului. M7 se afla la -198 cm vagris, iar oasele lui M6 au fost redepuse, probabil pe capacul sicriului, la -176 cm vagris. În sacristia nouă avem C6 și C7. În C6 avem talpa fundației corului aflată la -307 cm vagris, în timp ce a sacristiei pe latura de est la -255 cm vagris. În C7 talpa fundației sacristiei pe latura de sud este la -345 cm vagris, iar pe latura de vest la -345 cm vagris. Au fost dezvelite trei morminte în cele două casete. Descrierea mormintelor: M8/C6: umplutura gropii este din pământ afânat cu bucăți de cărămidă, mortar, var. Orientarea V-E. Depus în sicriu, s-a păstrat mare parte din sicriu. In situ mormântul a fost surprins în zona picioarelor, restul intră în profilul de vest. A deranjat pe M8 (aflat în poziție secundară). Adâncimea -226 cm vagris. Fără inventar. M9/C6: este un mormânt de copil aflat într-o poziție secundară, fiind deranjat de groapa lui M8. M10/C7 intră aproape întreg în profilul de est. Cercetarea din C8 arată că pilonul de pe latura de sud are o fundație proprie și nu una unitară cu a celorlalți piloni. Au fost dezvelite trei morminte (M11, M12, M13).

Descrierea mormintelor: M11: mormânt de copil. Umplutura gropii este din pământ lutos negru cu argilă roșiatică. Orientarea V-E. In situ mormântul a fost surprins doar cu partea stângă, partea dreaptă fiind tăiată de groapa fundației. Adâncimea -254 cm vagris. Fără inventar. Obs.: groapa lui M11 nu conținea urme de mortar așa cum pare să se vadă în poze; situația din poze reiese cu urme de mortar, dar aceasta se datorează nivelului de umplutură de sub pardoseală, care la cea mică vibrație cădea, iar curățarea gropii scheletului devenise aproape inutilă. M12: surprinse in situ doar părți din laba picioarelor, restul mormântului se află în profilul vestic. Umplutura gropii este din pământ lutos negru cu argilă roșiatică. Orientarea V-E. Adâncimea -246 cm vagris. Fără inventar. M13: umplutura gropii este din pământ afânat, nisip, bucăți de mortar. Orientarea V-E. In situ a fost surprinsă doar groapa mormântului, restul intră în profilul de est. Adâncimea nu se poate preciza.

Informații suplimentare online

[Raportul 7254 din cronica.cimec.ro](https://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](https://mapserver.cimec.ro)
